



Dirvinis asiūklis

Equisetum arvense

Apsaugos statusas: **Mažai rūpinomas (LC)**

Rangas: **species**

9

STEBĖJIMŲ

5

STEBĖTOJŲ

Gegužė

PIKO MĒNUO

KARALYSTĖ

Plantae

KLASĖ

Polypodiopsida

ŠEIMA

Equisetaceae

GENTIS

Equisetum

Kur ir kada stebėti?

Dažniausiai aptinkama rytinė šeškinės dalis. Daugiausia stebėjimų užfiksuota gegužę.

Apie rūšį

Dirvinis asiūklis – asiūklūnų (Equisetophyta) skyriaus, asiūklių (Equisetum) genties daugiametis žolinis augalas, priklausantis sporinių induočių augalų grupei. Gyvenimo ciklą sudaro dviejų kartų – sporofito ir gametofito – kaita.

Pavadinimo kilmė

Lotyniškai equus 'arklys', seta 'šerelis, ašutas'. Gausiai šakotas asiūklio stiebas panašus į arklio uodegą.

Gyvenimo ciklas

Asiūklių gyvenimo ciklas susideda iš lytines ląsteles produkuojančios kartos – gametofito ir sporas produkuojančios kartos – sporofito. Gyvenimo cikle vyrauja sporofitas. Šis augalas formuoja sporas sporangioforuose sutelktose sporangėse. Sporos morfologiškai vienodos, išplatinamos vėju (anemofilija). Sporoms sudygtus susidaro autotrofiniai plokštelės pavidalo skirtalyčiai gametofitai, kuriuose bręsta archegonės ir anteridžiai. Po apvaisinimo ant gametofito išauga sporofitas, kuris subrendęs produkuoja sporas ir ciklas kartojasi.

Anatomija

Stiebas išilgai vagotai briaunotas. Iš išorės jį dengia vienasluoksnis epitelis su žiotelėmis. Stiebai ir šakelės inkrustuoti silicio dioksidu, todėl tvirti ir šiurkštūs. Po epidermiu – iš asimiliacinių ir ramstinių audinių susidariusi žievė. Asimiliacinis audinys daugiausia susitelkęs ties vagelėmis, ramstinis – ties briaunelėmis. Epidermio žiotelės įprastai ties asimiliacinio audinio santalkomis. Po asimiliaciniu audiniu yra valemiliariniai kanalai, iš šonų ir apačios apsupti parenchimos.

Centrines stiebų dalis užima kolateraliniai indų kūleliai. Nuo žievės jie atskirti endodermio ir periciklo sluoksnių. Indų kūleliuose susidaro nedideli karinaliniai kanalai, kuriais teka vanduo. Centrinėje stiebo dalyje susidaro centriniai kanalai. Visų šių kanalų (centrinių, valemiliarinių ir karinalinių) sistema gali būti užpildyta oru arba vandeniu, kas leidžia augalui augti įvairiose augavietėse.

Panaudojimas medicinoje

Vaistams vartojami vegetatyviniai stiebai su šakelėmis. Jie pjaunami vasarą. Žolė turi šlapimą varančiųjų, raminamųjų savybių.

Naudojama uždegimams, šlapimo pūslės ligoms gydyti. Gydimui naudojamos arbatos, ekstraktai, vonios.

Asiūklio žolėje yra 5 % triterpeninio saponino ekvizetonino, alkaloidų, flavonoidų, 278 mg% askorbino rūgšties, karotino, o buolių, oksalo, akonito rūgščių, apie 16 % baltymų, iki 3,5 % riebalų, rauginių, karčiųjų medžiagų, dervų, 17 % mineralinių medžiagų.

Antžeminė augalo dalis nuodinga arkliams, galvijams, avims, kiaulėms – gyvuliai gali nusinuodyti šieną, kurio didžiąją dalį sudaro dirvinis asiūklis.

== Išnašos ==



Skenuok ir peržiūrėk
naujausią informaciją

seskinesozas.lt

Biologinės įvairovės projektas

Duomenys: iNaturalist, Wikipedia, GBIF

iNaturalist rūšies puslapis